

Občianske združenie Jarovnice
Hodnotiaca správa o činnosti
rok 2013

Základom činnosti združenia je vzťah človeka k človeku (osobný kontakt) a to formou:

- práce v malých skupinách, krúžkoch (pomoc mládeži aktívne využívať voľný čas a talenty),
- školenia, prednášky, besedy (formácia vedúcich),
- vzdelávanie - prevencia, sebarealizácia,
- formovanie mládeže na ceste spoločenského rastu a duchovná formácia,
- sexuálna, zdravotnícka výchova a obslužné činnosti chorým, pomoc rodinám,
- činnosť prispievajúca k etnickej znášanlivosti a tolerancii,
- vzťah k životnému prostrediu a pod.

Aj v roku 2013 sme sa snažili naplňať prostredníctvom rôznych aktivít a podujatí všetky druhy vyššie spomenutých činností, na ktoré je naše združenie zamerané. Poskytujeme misijnú činnosť - pastoračnú (duchovná formácia detí, mládeže a dospelých, príprava k sviatostiam, roznášanie Eucharistie starým a chorým ľuďom v dedine aj v osade), edukačnú (voľno-časové aktivity a vzdelávanie detí a mládeže, podpora dobrovoľníctva, výlety a medzikultúrne stretnutia a vystúpenia) a sociálnu (priame pôsobenie v rómskej osade Jarovnice, základné sociálne poradenstvo, aktivačná činnosť a humanitárna pomoc).

Činnosť združenia sa vykonávala predovšetkým priamo v rómskej osade Jarovnice, v Pastoračnom centre, ktoré je pri rómskom kostole Panny Márie Fatimskej v rómskej osade, v kultúrnom dome Jarovnice, ale realizovala sa aj v okolitých dedinách a mestách (hlavne medzikultúrne stretnutia a vstúpenia, či výlety).

Od 1.12.2013 sme začali realizovať projekt, ktorý trval do 31.3.2014 pod názvom: „Misijná činnosť v rómskej osade Jarovnice“. Projekt bol zameraný na finančné ohodnotenie 12-tich rómskych dobrovoľníkov a na podporu dobrovoľníctva a peer učenia. Slúžil ako motivácia pre iných, aby na sebe pracovali a čo získajú odovzdávali ďalším ako dobrovoľníci združenia. Úspešne sa zrealizoval a združeniu pribudli ďalší traja dobrovoľníci (v súčasnosti má združenie 15 dobrovoľníkov). Projekt bol podporený MVSR a Úradom splnomocnenca pre rómske komunity. Viac si nielen o projekte, ale aj o ďalšej činnosti Občianskeho združenia Jarovnice môžete prečítať aj na webovej stránke sestier Congregatio Jesu Slovenská provincia: <http://www.congregatiojesu.com/pastoracia-romov/jarovnice/projekty/projekt-mvsr-a-splnomocnenca-vlady-sr-pre-romske-komunity/>

Naša činnosť v roku 2013 zahŕňala:

- **práce v malých skupinách a kurzy: tanečný, divadelný a hudobný, spevácky aj gitarový krúžok, krúžok anglického jazyka, počítačov a šikovných rúk a kreslenia, miništrantský, volejbalový krúžok a krúžok pre deti predškolského veku;**

Rozvoj rómskej kultúry a osobných talentov a darov, ktoré mladí v sebe objavujú, je pravidelne podporovaný prostredníctvom tanečného, divadelného, speváckeho, gitarového a hudobného krúžku. Mladí sa učili vytvárať choreografiu rôznych tancov, spolupracovali pri tvorbe piesní a pri výbere hudby. Učili sa vzájomnej trpezlivosti a ohľaduplnosti. Formovala sa nielen ich talentová, ale aj charakterová stránka. Mnohých sme tak predpripravili a povzbudili, aby si viac dôverovali a hľadali svoje uplatnenie aj v oblasti umenia. Tieto krúžky slúžia aj na formáciu nových dobrovoľníkov – najlepší z mladých sa školia na tzv. „peer učenie“ a nielen sami rozvíjajú svoje talenty, ale formou dobrovoľníctva vedú tanečné, počítačové skupiny a krúžok detí predškolského veku. Krúžok šikovných rúk a kreslenia sa zapája do motivácií pri detských svätých omšiach, rozvíja nielen talent, ale aj jemnú motoriku a kreativitu, či fantáziu. Deti predškolského veku sa učia komunikovať nielen v rómskom, ale aj v slovenskom jazyku, učia sa rôzne piesne, básničky, prostredníctvom kreslenia, lepenia a skladania sa lepšie pripravujú do školy. Počítačové krúžky sa učia pracovať nielen s internetom, ale hlavne s programami word, power-point, skicár a cez rôzne hry (futbal, stavbár Mário, pečenie koláčov, pexeso a pod.) rozvíjajú svoju pamäť, orientáciu, postreh, tvorivosť a inteligenciu. Volejbalom sa učia tráviť

voľný čas športom a bráni sa ním hlavne obezite, ktorá je medzi mladými a deťmi v poslednom čase rozšírená. K tomu v nemalej miere prispievajú aj tanečné krúžky. Krúžok anglického jazyka navštevujú začiatočníci a pokročilí. Učia sa komunikovať v anglickom jazyku a vytvárajú rómsko-slovensko-anglické divadlá a predstavenia. Krúžok šikovných rúk vyrába rôzne výrobky (ružence, vianočné gule, veľkonočné vajička, vyšivky a pod.), ktoré sú deťom a mladým darované za rôzne súťaže, pri detských sv. omšiach, pri výletoch a každý rok sú na vianočných trhoch v Bratislave vo farnosti Teplická ponúkané za dobrovoľný vecný alebo finančný dar pre činnosť O.Z. Jarovnice. Detský a mládežnícky zbor spieva pri svätých omšiach v kostole, zúčastňuje sa rôznych podujatí a gitaristi – hlavne pokročilí sa aktívne zapájajú do hrania počas sv. omši a doprevádzajú hlavne detský zbor. Divadelná skupina sa taktiež zúčastňuje rôznych podujatí a spríjemňuje svojimi predstaveniami rôzne sviatky a slávnosti v rómskom kostole. Miništranti sa raz do týždňa stretávajú v dvoch skupinách, zúčastňujú sa rôznych podujatí, duchovných obnov a tí najlepší, ktorí majú najviac bodov počas roka, sa vyberú do kina pozrieť si dobrý film. Okrem práce s Rómami, chystáme s deťmi a s mladými, aj dospelými z dediny pravidelne vianočné a odpustové akadémie, organizujeme letný tábor a s tými deťmi, ktoré sa v dedine zapájajú do vianočnej akadémie, si v kine pozrieme dobrý film, či rozprávku.

Krúžky počas roka navštevovalo a dodnes navštevuje spolu okolo 120 mladých, približne 90 detí a 16-30 dospelých. 7 rómskych dievčat, 1 rómska žena a 5 chlapi - dobrovoľníci nám pomáhali a pomáhajú pri ich vedení (peer učenie). Vytvárajú s mladými choreografie, tvoria počítačové prezentácie a pozdravy, pomáhajú pri tvorbe rómsko-slovensko-anglického divadla, pri učení malých detí, pri detskom zbore a pri výučbe hrania na gitare a pod. Každá skupina krúžkov voľno-časových aktivít sa stretáva raz do týždňa. Okrem toho sa venujeme dospelým Rómom – príprava k sviatostiam, lektorské a biblické stretnutia.

- súťaže, výlety, púte, duchovné obnovy a predstavenia

Zorganizovali sme v Pastoračnom centre pri rómskom kostole pre všetky skupiny krúžkov 22.1.2013 deň spoločenských hier a 23.1.2013 súťaž tanečných skupín. 21.2.2013 sa skupina z volejbalového krúžku zúčastnila na volejbalovom turnaji - Zefirínovom pohári uskutočnenom v priestoroch ZŠ Jarovnice. 23.6.2013 všetky skupiny vystúpili v kultúrnom dome Jarovnice. Zbor, hudobná skupina, divadlo a niekoľko tanečných skupín vystúpilo 5.5.2013 a 9.7.2013 vo Veľkom Šariši a 21.1.2013 v hospici v Bardejovských Kúpeľoch a 15.12. 2013 vystúpil mládežnícky zbor s ďakovným predstavením vo farnosti Teplická v Bratislave, kde nás veriaci tejto farnosti pravidelne duchovne, finančne aj vecne podporujú. Boli zorganizované rôzne akadémie pri príležitosti odpustových slávností v troch kostoloch farnosti a divadelné predstavenia. Pre účastníkov krúžkov bol 8.-11.8.2013 zorganizovaný výlet do Mníchovského Potoka a Bardejovských Kúpeľov. Pre deti a mládež z dediny bol 19.-23.8. uskutočnený výlet do Bijacoviec. Rómski miništranti sa 8.-10.11.2013 zúčastnili duchovnej obnovy a výletu v Bijacovciach, pričom navštívili aj Spišskú Kapitolu a kňazský seminár, kde si zahrli volejbal. 8.-10.2.2013 sme uskutočnili duchovnú obnovu pre manželské páry z dediny v Bijacovciach a 15.-17.2.2013 duchovnú obnovu pre rómske manželské páry na chate Zlaté Kopyto. V máji a v auguste sme sa s veriacimi z farnosti zúčastnili na púti rádia Lumen v Krakove (4 autobusy – 3 osada a 1 dedina) a na Gaboltovskej rómskej púti (3 autobusy z osady). 24.2.2013 sme sa s mladými dobrovoľníkmi a s divadelnou skupinou zúčastnili v Prešovskom divadle na muzikáli „Volajte ma Meggi“.

- prednášky, besedy a stretnutia

3.2. 2013 sa vo farskom kostole uskutočnila prednáška o zasvätenom živote, ktorú viedol páter Martin Halčák SJ, ktorý si v Občianskom združení Jarovnice vykonával pastoračnú a sociálnu prax. 12.4.2013 sa v rómskom kostole prostredníctvom manželského páru z Ligy pár páru uskutočnila prednáška o plánovanom rodičovstve. 10.10.2013 sa v rómskom kostole stretli naši mladí animátori a dobrovoľníci O.Z. Jarovnice s mladými študentami z gymnázia z Gíraltoviec, aby si po spoločnej sv. omši, spolu zaspievali, porozprávali sa a strávili krásne popoludnie pri vzájomnom spoznávaní kultúr, hodnôt a svojich snov. Páter Eric Mathias SJ z Indie navštívil 18.10.2013 našu rómsku osadu a pre

Rómov v rómskom kostole predniesol prednášku o Indii a dôležitosti vzdelávania. Mgr. Andrea Bezáková (sestra Bohdana CJ) aj tento rok v spolupráci s naším Združením odprednášala 2.12.2013 ôsmakom na Základnej škole v Jarovniciach prednášky o obchodovaní s ľuďmi a o nútenej práci. Zúčastnili sme sa na rôznych rodinných oslavách a slávnostiach v dedine a v osade. Zorganizovali sme posedenie pre rómskeho kostolníka, ktorý sa v máji dožíval 50 rokov svojho života.

- pastoračná služba

V rámci pastoračnej služby sa venujeme príprave k sviatostiam, lektorským a biblickým stretnutiam, prípravám odpustových akadémií, duchovných obnov, pravidelnému roznášaniu Eucharistie starším a chorým ľuďom v dedine aj v osade. Každoročne sa zúčastňujeme púti a realizujeme podomovú návštevu kaplnky Panny Márie Zázračnej medaily, ktorú si v osade každú nedeľu vymieňajú rodiny a pri modlitbe sa rodina každý večer schádza a upevňuje. Pred odpustom v rómskej osade sme 10.5.2013 s rómskymi ženami piekli tzv. „odpustové“ koláče. Jedna z členiek nášho Združenia je zároveň členkou Rady pastorácie Rómov pri Arcibiskupskom úrade v Košiciach. 11.-14.4.2013 sa konala v našej farnosti obnova ľudových misií pod vedením pátrov Vincentínov, na ktorej sme sa podieľali (pomoc pri návštevách chorých v osade a v dedine, pomoc pri realizácii programu). 5.4.2013 sme v osade spolu s divadelnou skupinou zorganizovali „živú krížovú cestu“, vďaka ktorej si mohli veriaci pripomenúť cenu našej spásy a tak lepšie prežiť veľkonočné sviatky.

- základné sociálne poradenstvo a humanitárna pomoc

Základné sociálne poradenstvo sme poskytli spolu 50-tim prevažne rómskym rodinám. Rodinám s gamblerom, tehotným ženám, ženám, ktoré nemôžu otehotnieť, rodinám, ktorých trápila manželská kríza a rôzne životné problémy, ako aj tým, ktorých trápili zdravotné problémy a nerozumeli výsledkom, ktoré mali napísané v správach od lekárov. Poskytli sme prekladateľskú službu tým, ktorým prichádzali správy a listy z Anglicka alebo Nemecka a nerozumeli im. Poskytli sme poradenstvo a pomoc pri hľadaní si práce a pri umiestnení na strednú školu. Sprostredkovali sme finančnú podporu od jednej rodiny pre rómsku študentku, ktorá sa rozhodla študovať na strednej škole a pochádza z chudobných pomerov. Zároveň sme sprostredkovali a následne rozdelili humanitárnu pomoc – hlavne obnosené šatstvo, riady, kočiare, hračky, topánky, paplóny, záclony, obliečky a pod. viacčlenným rodinám. Prostredníctvom vianočných trhov, ktoré nám 15.12.2013 boli umožnené vo farnosti Teplická v Bratislave a kde sme rozdávali výrobky z krúžku šikovných rúk, sme do daru získali nielen finančné, ale aj vecné dary – oblečenie, potraviny, školské potreby. Tie sme darovali mladým a deťom pri súťažiach, výletoch, alebo do rodín, ktoré vecnú pomoc nielen potrebovali, ale si ju aj za rôzne aktivity zaslúžili. Prostredníctvom realizácie projektu „Misijná činnosť v rómskej osade Jarovnice“ sme zabezpečili finančnú podporu a odmenu 12-tim našim dobrovoľníkom a podporili tak ostatných, aby sa snažili spolupracovať v našej činnosti.

- spolupráca

Pri našej práci sme spolupracovali nielen s rómskymi dobrovoľníkmi, ale aj s Farským a Obecným úradom v Jarovniciach, s občanmi z majority, s Vysokou školou sv. Alžbety, s terénnymi sociálnymi pracovníčkami v obci, s kňazmi Spoločnosti Ježišovej (SJ), so sestrami Congregatio Jesu, s pracovníkmi zo Slovenskej aj Českej Charity, s kňazmi a farníkmi z farností Teplická Bratislava, Veľký Šariš a Čičava.